

Gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd Teylingen

Gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd 2019

Inleiding	3
1. Gemeentelijke beleidsadvisering	3
2. Gezonde School	4
3. Verslavingspreventie	5
4. Relationele en Seksuele Ontwikkeling	6
5. Voeding en Bewegen	7
6. Sociaal-Emotionele Ontwikkeling	8
7. Sociale Veiligheid	10
8. Contactmoment bovenbouw VO	10
9. 2020	11

Gemeente	Teylingen
Verantwoordingsperiode	1-1-2019 t/m 31-12-2019
Publicatiedatum	Januari 2020
Aantal scholen	19 PO-scholen en 2 VO-scholen
Gegevens lid accountteam namens Gezondheidsbevordering	Aafke van Rhijn avanrhijn@ggdhm.nl 088 - 3084582

Inleiding

In aanvulling op de regionale rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd ontvangt u hierbij de gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd. Deze rapportage biedt u inzicht in de inspanningen en het bereik in uw gemeente in 2019.

De omvang van geleverde diensten verschilt per jaar. Dit is afhankelijk van de vraag vanuit het werkveld, eventuele extra middelen (bijvoorbeeld uit het landelijke Ondersteuningsaanbod en/of gemeentelijke financiering voor weerbaarheidstrainingen in het Primair Onderwijs) en wordt ook afgewogen met onze dienstverlening vanuit het basispakket in vorige kalenderjaren.

1. Gemeentelijke beleidsadvisering

Accountteam Duin- en Bollenstreek

De gemeentelijke beleidsadvisering heeft dit jaar plaatsgevonden via inspanningen voor het accountteam Duin- en Bollenstreek waar Hillegom/Teylingen/Lisse, Katwijk en Noordwijk/Noordwijkerhout deel van uit maken. Dit accountteam is 8 keer bijeen geweest. De werkwijze uit 2018, waarbij het initiatief is genomen om de beleidsambtenaren van deze gemeenten uit te nodigen om plaats te laten nemen in het accountteam zelf, is in volle tevredenheid ook in 2019 doorgezet. Deze kwaliteitsslag is gezien in communiceren via korte lijnen, veel meer maatwerk kunnen leveren voor de vragen die er liggen in de individuele gemeenten en met elkaar zien dat op het eerste oog lokale vragen ook meerwaarde kunnen hebben in (sub) regionale antwoorden. Zowel van de kant van de gemeenten als van de kant van de GGD is naar elkaar teruggegeven dat dit accountteam steeds verder toegroeit naar een intercollegiaal gremium.

De behandelde onderwerpen in dit jaar zijn:

- Bespreken en vaststellen jaarplan 2019;
- Het doornemen van de rapportage JGZ 2018;
- Een toelichting op de jaarrapportages 2018 voor Gezondheidsbevordering;
- Adviseren/signaleren voor gemeenten vanuit medische milieukunde;
- Een presentatie over het verkleinen van gezondheidsverschillen;
- Een overzicht van de nieuwe coalitieakkoorden m.b.t. het Preventie Akkoord;
- Zicht op het functioneren van het 'Zorg- en Veiligheidshuis';
- Oriëntatie op beleidsmogelijkheden vanuit Positieve Gezondheid D&B streek;
- Een presentatie van het infographic voor Positieve Gezondheid;
- Ervaringen van het accountteam t.o.v. vraag/aanbod voor gemeenten;
- Evaluatie/vervolgopdracht voor versterking relatie met gemeenten;
- Introductie en presentatie van het GGD 'Dashboard mijn gemeente';
- Voorbereiding jaarplan 2020 accountteam Duin- en Bollenstreek;
- Terugblik AB 30-10-2019, en vooruitblik AB 11-12-2019 i.v.m. bijdrage financiën voor businesscase 1 en 2 op geleide van advies TwynstraGudde voor het inrichten van 'een robuuste, wendbare en data gedreven organisatie 2024';
- Advies m.b.t. zorgen over gebruik lachgas;
- Verkenning inrichten sub regionaal beleidskader Gezondheidsbeleid waarin speerpunten uit de landelijke nota een plaats kunnen krijgen.

2. Gezonde School

De Gezonde School werkwijze is een structurele en integrale manier om gezondheidsbeleid op school vorm te geven. Scholen die structureel en integraal aandacht hebben voor gezondheid op school kunnen het landelijke vignet Gezonde School behalen. GGD Hollands Midden ondersteunt scholen bij het behalen van een vignet Gezonde School.

Hieronder vindt u de scholen en het type vignet dat scholen in deze gemeente hebben behaald of waarbij zij begeleid worden.

Primair Onderwijs

Schoolnaam	Type vignet / begeleiding
Basisschool De Rank	Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Vignet Welbevinden Schoolondersteuning vignet Welbevinden
De Kinderburg	Vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Vignet Welbevinden Schoolondersteuning vignet Welbevinden
RKBS De Overplaats	Vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Welbevinden
RKBS De Springplank	Vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Welbevinden
RKBS De Startbaan	Vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Vignet Welbevinden Schoolondersteuning vignet Welbevinden
Andreasschool	Vignet Voeding Schoolondersteuning vignet Relaties en Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Welbevinden
RK Emmaus	Vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Welbevinden
De Buitenplaats	Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Welbevinden
PC De Regenboog	Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Welbevinden
RK Antonius	Schoolondersteuning vignet Relaties & Seksualiteit Schoolondersteuning vignet Welbevinden

Voortgezet Onderwijs

Schoolnaam	Type vignet / begeleiding
Teylingen College KTS	2x adviesgesprek over gezonde school werkwijze (voeding en roken, alcohol, drugs)

3. Verslavingspreventie

Primair Onderwijs

Er wordt invulling gegeven aan de boodschappen omtrent alcoholmatiging en de 'Rookvrije Generatie' vanuit de nota lokaal gezondheidsbeleid van de gemeente(n). Scholen kiezen zelf de wijze van invulling.

In uw gemeente zijn er 7 scholen geweest waar de ouderbijeenkomst behorende bij een weerbaarheidstraining heeft plaatsgevonden. Deze ouderbijeenkomst geeft invulling aan het thema Verslavingspreventie, omdat individuele weerbaarheid en ook groepsdruk van invloed zijn op het maken van (on)gezonde keuzes. Tijdens deze ouderbijeenkomst krijgen ouders informatie over het gebruik en de gezondheidsrisico's van alcohol en roken en de invloed die zij hierop kunnen uitoefenen als opvoeder. Ook worden hierin andere 'verslavingen en verleidingen' meegenomen, waaronder het effect van sociale media.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal docenten
RK De Overplaats	Ouderbijeenkomst 'Genotmiddelen en mediawijsheid'	25	2
Rk De Startbaan	Ouderbijeenkomst 'Genotmiddelen en mediawijsheid'	21	2
OBS De Achtbaan	Ouderbijeenkomst 'Genotmiddelen en mediawijsheid'	35	2
RK Andreas	Ouderbijeenkomst 'Genotmiddelen en mediawijsheid'	20	2
RK Emmaus	Ouderbijeenkomst 'Genotmiddelen en mediawijsheid' (x 2)	28	3
PC De Regenboog	Ouderbijeenkomst 'Genotmiddelen en mediawijsheid'	15	2
Jenaplan De Buitenplaats	Ouderbijeenkomst 'Genotmiddelen en mediawijsheid'	30	3
Totaal		174	16

Voortgezet Onderwijs

De inzet in het Voortgezet Onderwijs komt voort uit de afspraken die zijn vastgelegd in het Plan van Aanpak Verslavingspreventie. De financiering hiervoor is afkomstig uit de Doeluitkering Maatschappelijke Opvang en Verslavingspreventie die wordt beheerd door centrumgemeente Leiden. De inspanning op dit onderwerp wordt verder beschreven in de jaarrapportage 'Verslavingspreventie'.

Vanuit het flexibel budget JGZ werden rond depressiepreventie een aantal activiteiten ontwikkeld door de afdeling Gezondheidsbevordering in samenspraak met de JGZ12+. Hier wordt over gerapporteerd in de verantwoording van het flexibel budget.

Naast de uitvoering in onderstaande tabel zijn er twee mailingen verstuurd naar alle VO-scholen. Eén over deelname aan de Smokefree Challenge en één over de wet Rookvrije Schoolterreinen die per 1 augustus 2020 ingaat.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten
Rijnlands Lyceum Sassenheim	Ouderavond middelengebruik	60		
	Begeleiding bij inzetten lespakket: Smokefree Challenge		180	7
Totaal		60	180	7

4. Relationale en Seksuele Ontwikkeling

Primair Onderwijs

GGD HM stimuleert scholen om structureel aandacht te hebben voor seksualiteit en seksuele diversiteit en de ondersteuningsbehoeften van kinderen, wat aansluit bij de kerndoelen van het onderwijs.

Door middel van een planmatige aanpak wordt toegewerkt naar een structurele inbedding van het thema binnen de school. In het eerste jaar worden een docententraining en ouderbijeenkomst georganiseerd, waarna de school aan de slag gaat met een projectperiode waarin per groep meerdere lessen over het thema worden gegeven. Deze periode heeft als doel om kennis te maken met het onderwerp. In het tweede jaar worden de lessen vervolgens geïntegreerd in het bestaande curriculum van de school, zodat het thema verankerd is.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal docenten
RK De Kinderburg	Docententraining Sophia Scholen 'Relaties en seksualiteit'		3
CB De Rank	Docententraining 'Relaties en seksualiteit'		11
PC De Regenboog (locatie Cluster)	Docententraining 'Relaties en seksualiteit'		11
CB De Rank	Ouderbijeenkomst 'Relaties en seksualiteit'	20	
PC De Regenboog (locatie Cluster)	Ouderbijeenkomst 'Relaties en seksualiteit'	40	
Totaal		60	25

Voortgezet Onderwijs

Binnen het Voortgezet Onderwijs is er aandacht besteed aan Gezonde Relaties en Seksualiteit vanuit de afdelingen Veilig Thuis Hollands Midden en team Seksuele Gezondheid. Meer informatie over de werkzaamheden van Veilig Thuis Hollands Midden en team Seksuele Gezondheid vindt u in de regionale rapportage.

In uw gemeente zijn er vier mailingen verstuurd naar alle V(S)O-scholen. Eén over de uitkomsten van het onderzoek Seks onder je 25e, één over de Stimuleringsregeling Gezonde Relaties en Seksualiteit, één over de Week van de Liefde en één over de les 'Sexting zonder risico' en het programma 'Wensen en Grenzen'.

5. Voeding en Bewegen

Primair Onderwijs

Het onderwijs vraagt om een passende en constructieve benadering die hen helpt om de koers naar gezonde voeding en voldoende beweging geleidelijk in te zetten. Er zijn veel effectieve interventies en initiatieven beschikbaar. In 2019 zijn we verder gegaan met de pilot die in 2018 gestart is om te komen tot een totaalaanpak. Deze totaalaanpak heeft als doel om structureel en integraal voeding- en beweegbeleid in te bedden in het basisonderwijs. Hiervoor is in 2019 een infographic ontwikkeld. Hierover is meer te lezen in de regionale jaarrapportage.

In 2019 zijn met twee schooldirecteuren verkennende gesprekken gevoerd over een mogelijke bestuursbrede aanpak omtrent Voeding & Bewegen op de scholen die onderdeel uitmaken van het schoolbestuur 'Sophia Scholen'. Deze gesprekken zullen in 2020 een vervolg krijgen, waarbij de mogelijkheden verkend zullen worden om aan de hand van de ontwikkelde infographic aan de slag te gaan met Voeding & Bewegen op Sophia Scholen.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Via onze werkwijze Gezonde School attenderen we scholen op landelijke campagnes, waaronder EU-Schoolfruit en het Nationaal Schoolontbijt. In uw gemeente heeft 1 school meegedaan aan EU-Schoolfruit.

Voortgezet Onderwijs

Er is beperkte reguliere financiering waarmee we in het Voortgezet Onderwijs in kunnen zetten op Voeding en Bewegen. Getalsmatig en inhoudelijk zien we echter wel dat deze thema's grote aandacht behoeven. Tijdens oudervoorlichtingen besteden we op aanvraag aandacht aan Voeding en Bewegen in combinatie met de thema's puberbrein en slaap.

Daarnaast zetten we incidenteel in op het behalen van een vignet op deze onderwerpen. Met name als een aanvraag daartoe wordt gehonoreerd vanuit het Ondersteuningsfonds. Deze vindt u terug onder hoofdstuk 1. Gezonde School.

6. Sociaal-Emotionele Ontwikkeling

Primair Onderwijs

In het Primair Onderwijs zijn puberontwikkeling en psychosociale gesteldheid belangrijke onderwerpen die, net als bij docenten, ook vragen oproepen bij ouders en leerlingen zelf. Scholen kunnen door middel van de weerbaarheidstraining invulling geven aan dit onderwerp. Zeven scholen in uw gemeente hebben dan ook de weerbaarheidstraining met de themamodule 'Weerbaarheid, Jezelf en Anderen' ingezet. Met deze training worden leerlingen geïnformeerd over de onderwerpen behorende bij dit thema. Om de weerbaarheidstraining te koppelen aan de onderwijspraktijk zijn materialen ontwikkeld die hieraan bijdragen, zoals de poster pubergezond en de gelijknamige website www.pubergezond.nl.

Behorende bij deze weerbaarheidstraining is er een ouderbijeenkomst ingezet met het thema 'Weerbaarheid, Jezelf en Anderen'. Tijdens deze ouderbijeenkomst krijgen ouders informatie over de weerbaarheidstraining en over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kinderen en de invloed die zij hierop kunnen uitoefenen als opvoeder.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten
RK De Overplaats	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en anderen'	25		2
Rk De Startbaan	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en anderen'	21		2
OBS De Achtbaan	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en anderen'	35		2
RK Andreas	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en anderen'	20		2
RK Emmaus	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en anderen' (2x)	28		3
PC De Regenboog	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en anderen'	15		2
Jenaplan De Buitenplaats	Ouderbijeenkomst 'Jezelf en anderen'	30		3
RK De Startbaan	Regio docententraining Weerbaarheid			1
RK De Overplaats*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en anderen'		31	
Rk De Startbaan*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en anderen'		28	
OBS De Achtbaan*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en anderen'		26	
RK Andreas*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en anderen'		30	
RK Emmaus*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en anderen' (2x)		41	
PC De Regenboog*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en anderen'		18	
Jenaplan De Buitenplaats*	Weerbaarheidstraining 'Jezelf en anderen' (2x)		38	
Totaal		174	212	17

*Gearceerde dienstverlening komt voort uit het Ondersteuningsaanbod en/of (lokaal) aanvullende middelen, zoals beschreven in de regionale en deze gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd.

In het kader van sociale veiligheid en welbevinden is GGD HM gestart met een pilot Hart & Ziel, waarbij het welbevinden van de leerlingen wordt gemonitord. Hieronder wordt weergegeven welke school in uw regio meedoet aan deze pilot. Voor meer informatie over Hart & Ziel verwijzen we u naar de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering
RK De Springplank	Docententraining pilot Hart & Ziel: 'Introductie systeem'
RK De Springplank	Docententraining pilot Hart & Ziel: 'Aanpak in de klas'
RK De Springplank	Schooladviesgesprek Hart & Ziel

7. Sociale Veiligheid

Primair Onderwijs

In uw gemeente is met het bestuur van Sophia Scholen gewerkt aan een beleidsplan 'Sociale veiligheid'. Hiervoor is een ontwikkelgroep gevormd die het sociaal veiligheidsbeleid ontwikkelt en er is uitvoer geleverd op de scholen van dit bestuur. In 2020 zal het traject vervolg krijgen.

Voor meer informatie over het traject sociale veiligheid verwijzen wij u naar de regionale rapportage.

8. Contactmoment bovenbouw VO

Op 15- of 16-jarige leeftijd (vmbo klas 3, havo en vwo klas 4) vindt het contactmoment bovenbouw plaats. De medewerkers van de Jeugdgezondheidszorg van de GGD nemen een digitale vragenlijst af. Sinds december 2017 wordt er met een nieuwe vragenlijst gewerkt: "Gezond leven? Check het even!", kortweg 'de Check'.

De school kan kiezen om voorafgaand aan het afnemen van de vragenlijst per klas de les 'Life Chat' in te zetten. Deze heeft tot doel de jongeren te stimuleren om de lijst zo serieus mogelijk in te vullen.

De individuele uitkomsten kunnen voor de jeugdverpleegkundige aanleiding zijn om een jongere op te roepen voor een gesprek. De collectieve uitkomsten worden door de Adviseurs gezondheidsbevordering geanalyseerd en verwerkt in een adviesrapport. Aansluitend op 'de Check' kan een adviesgesprek of een interventie plaatsvinden. In uw gemeente is hier op de volgende scholen invulling aan gegeven:

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten
Rijnlands Lyceum Sassenheim	Checkrapport opgesteld, advies gegeven en besproken			3
	Ouder-kind avond Just B You! (1x)	13	13	
	Acteurslessen (9x)		212	
Teylingen college KTS Voorhout	Checkrapport opgesteld, advies gegeven en besproken			5
	Life Chat lessen (9x)		219	
Totaal		13	444	8

9. 2020

Primair Onderwijs

Voortgang sociale veiligheid

In uw gemeente hebben we vorig jaar/voorgaande jaren met de Sophia Stichting samengewerkt omtrent sociale veiligheid. In 2020 zal deze samenwerking verder vervolg krijgen. Besturen waarmee eerder al een traject sociale veiligheid is afgerond zullen vraaggericht ondersteund worden.

Meer informatie over het traject sociale veiligheid kunt u vinden in de regionale rapportage.

Voortgezet Onderwijs

Jongerenpeiling

Eind 2019 is de Jongerenpeiling afgenomen onder de leerlingen van de 2e en 4e klassen van de deelnemende scholen. De resultaten van de Jongerenpeiling worden medio 2020 verwacht. Elke VO-school ontvangt dan een schoolprofiel met daarin de onderzoeksresultaten op leerjaarniveau. Dit profiel wordt door een Adviseur Gezondheidsbevordering en de JGZ-verpleegkundige met de school besproken waarna in samenspraak wordt besloten welke preventieve interventies passend zijn voor de school en ingezet kunnen worden.

Ophogen scholen met vignet Gezonde School

In 2019 zijn we gestart met het ophogen van het aantal scholen dat in het bezit is van het vignet Gezonde School. We zien dat veel scholen al goed op weg zijn voor het behalen van een vignet, maar de tijd, motivatie en/of kennis ontbreekt om tot een aanvraag te komen. We begeleiden deze scholen bij het proces om een Gezonde School te worden en stimuleren hen het vignet Gezonde School te behalen.

Gezonde School is een belangrijk onderdeel van het Nationaal Preventie Akkoord. Vanuit het oogpunt van het Nationaal Preventie Akkoord richten we ons daarom primair op de thema's Voeding en Roken, Alcohol- en Drugspreventie. Is een school echter al goed op weg naar een ander themacertificaat of hebben zij de wens om op een ander thema in te

zetten, dan ondersteunen we de school uiteraard bij het behalen hiervan. Deze aanpak continueren we in 2020.